

Statut Rady vlády pro národnostní menšiny

schválený usnesením vlády ze dne 10. října 2001 č. 1034, ve znění usnesení vlády ze dne 3. listopadu 2004 č. 1073, usnesení vlády ze dne 15. června 2005 č. 746, usnesení vlády ze dne 13. dubna 2011 č. 264, usnesení vlády ze dne 25. ledna 2012 č. 60, usnesení vlády ze dne 3. července 2013 č. 530 a usnesení vlády ze dne 16. dubna 2014 č. 262, ve znění usnesení vlády ze dne 12. listopadu 2014 č. 932, usnesení vlády ze dne 21. srpna 2017 č. 590, usnesení vlády č. 346 ze dne 30. května 2018, usnesení vlády ze dne 30. září 2019 č. 692 a usnesení vlády ze dne 18. května 2022 č. 567.

Statut Rady vlády pro národnostní menšiny

Článek 1

Úvodní ustanovení

- (1) Rada vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) je stálým poradním a iniciativním orgánem vlády pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků a ochrany menšinových jazyků.
- (2) Rada je zřízena v souladu se zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a usnesením vlády ze dne 10. října 2001 č. 1034, o zřízení Rady vlády pro národnostní menšiny.

Článek 2

Působnost Rady

- (1) Rada v rámci své působnosti sleduje dodržování Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, zákonů a dalších právních norem ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin. Působnost Rady je vymezena zákonem, nařízením vlády, statutem a usneseními vlády.
- (2) Rada
 - a) sleduje vnitrostátní plnění mezinárodních závazků České republiky z hlediska práv příslušníků národnostních menšin, zejména závazků plynoucích z Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, Evropské charty regionálních či menšinových jazyků a dalších mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána,
 - b) zajišťuje přípravu opatření vlády, která se týkají práv příslušníků národnostních menšin v České republice,
 - c) vyjadřuje se k návrhům zákonů, k návrhům nařízení vlády a k opatřením, týkajícím se práv příslušníků národnostních menšin, před jejich předložením vládě,
 - d) připravuje pro vládu nebo pro ministerstva či jiné správní úřady doporučení k zajištění potřeb příslušníků národnostních menšin, zejména v oblasti školství, kultury a médií, používání mateřského jazyka, společenského a kulturního života,
 - e) připravuje pro vládu a projednává souhrnné zprávy o situaci národnostních menšin na území České republiky za období předcházejícího kalendářního roku,
 - f) spolupracuje s orgány územních samosprávných celků při praktickém zabezpečování národnostní politiky státu,
 - g) navrhuje rozdělování finančních prostředků vynakládaných ze státního rozpočtu na

podporu aktivit příslušníků národnostních menšin.

(3) Rada ve spolupráci s

- a) příslušnými ministry prostřednictvím předsedy Rady navrhuje výši finančních prostředků na každý rozpočtový rok v návrhu státního rozpočtu, jako samostatné položky Dotace na aktivity národnostních menšin, a to zejména v rozpočtových kapitolách Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí,
- b) Ministerstvem zahraničních věcí zajišťuje zpracování stanovisek o plnění mezinárodních závazků České republiky z hlediska práv příslušníků národnostních menšin,
- c) ústředními orgány státní správy, jinými správními úřady, orgány územních samosprávních celků a nevládními neziskovými organizacemi se podílí na praktickém zabezpečování politiky státu vůči příslušníkům národnostních menšin,
- d) ústředními orgány státní správy prostřednictvím předsedy Rady v součinnosti ministry resortů, které poskytují dotace ze státního rozpočtu, předkládá vládě v souladu s odst. 2 písm. e) každoročně souhrnnou zprávu o postavení národnostních menšin na území České republiky, včetně informace o poskytnutí dotací ze státního rozpočtu na aktivity národnostních menšin za období předcházejícího kalendářního roku; v této souvislosti představitelé organizačních složek státu postoupí Radě v dostatečném časovém předstihu veškeré informace o poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu formou dotace na podporu aktivit národnostních menšin v příslušném kalendářním roce; tím nejsou dotčena ustanovení zvláštních právních předpisů,
- e) příslušnými ústředními orgány státní správy navrhuje pro následující rozpočtový rok vyhlášení výběrových dotačních řízení (tematického zaměření konkursů a stanovení termínu jejich vyhlášení) na projekty aktivit národnostních menšin,
- f) příslušnými ústředními orgány státní správy se podílí na koordinaci výběrových dotačních řízení na projekty aktivit národnostních menšin,
- g) odbornou veřejností a skupinami osob užívajících menšinové jazyky pod ochranou Evropské charty regionálních či menšinových jazyků jako jazyky mateřské (dále jen „mluvčí menšinových jazyků“) navrhuje vhodná opatření k ochraně těchto jazyků jako kulturního dědictví celé společnosti,
- h) Úřadem vlády plní úkoly související s poskytováním dotací k financování programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků.

Článek 3

Složení Rady

(1) Členové Rady jsou předseda, dva místopředsedové a další členové. Nejméně polovinu z celkového počtu členů Rady tvoří zástupci národnostních menšin, kteří byli navrženi sdruženími příslušníků národnostních menšin.

(2) Členy Rady jsou

- a) zástupci národnostních menšin (celkem 18 členů), jejichž počet za příslušnou menšinu je jeden až dva členové, a to s ohledem na mluvčí menšinových jazyků; jde konkrétně o zástupce těchto menšin:
 - (i) běloruské (1),
 - (ii) bulharské (1),
 - (iii) chorvatské (1),
 - (iv) maďarské (1),
 - (v) německé (2),
 - (vi) polské (2),

- (vii) romské (2),
- (viii) rusínské (1),
- (ix) ruské (1),
- (x) řecké (1),
- (xi) slovenské (2),
- (xii) srbské (1),
- (xiii) ukrajinské (1),
- (xiv) vietnamské (1),

b) zástupci orgánů veřejné moci a odborné veřejnosti, konkrétně:

- (i) předseda Rady,
- (ii) zástupci Ministerstva financí, Ministerstva kultury, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva zahraničních věcí, a to na úrovni náměstků ministrů,
- (iii) náměstek člena vlády - předsedy Rady nebo jím pověřený zástupce,
- (iv) zástupce Kanceláře prezidenta republiky,
- (v) zástupce Kanceláře Veřejného ochránce práv,
- (vi) zmocněnec vlády pro lidská práva,
- (vii) zástupce Asociace krajů České republiky,
- (viii) zástupci odborné veřejnosti,
- (ix) zástupce Svazu měst a obcí České republiky,
- (x) vedoucí Úřadu vlády České republiky.

(3) Předsedou Rady je člen vlády, v jehož působnosti jsou lidská práva a rovné příležitosti. V případě, že nebude člen vlády pověřen, je předsedou Rady předseda vlády.

(4) Členy Rady jmenuje a odvolává:

- a) vláda v případě zástupců národnostních menšin na návrh sdružení příslušníků národnostních menšin, které předsedovi Rady předloží návrh nominace svých kandidátů či návrh na jejich odvolání,
- b) předseda Rady v případě představitelů ústředních orgánů státní správy uvedených v odst. 2 písm. b) bodě (ii) na návrh příslušného ministra; důvodem odvolání z funkce člena Rady je, mimo jiné, ukončení pracovního/služebního poměru,
- c) předseda Rady v případě zástupce Kanceláře prezidenta republiky na návrh vedoucího Kanceláře prezidenta; důvodem odvolání z funkce člena Rady je, mimo jiné, ukončení pracovního/služebního poměru,
- d) předseda Rady v případě zástupce Kanceláře Veřejného ochránce práv na návrh Veřejného ochránce práv; důvodem odvolání z funkce člena Rady je, mimo jiné, ukončení pracovního/služebního poměru,
- e) předseda Rady v případě zástupce Asociace krajů České republiky na návrh Rady Asociace krajů České republiky a v případě zástupce Svazu měst a obcí České republiky na návrh předsedy Svazu měst a obcí České republiky; důvodem odvolání z funkce člena Rady je, mimo jiné, ukončení pracovního/služebního poměru,
- f) vláda v případě zástupců odborné veřejnosti na návrh akademických institucí, které mu předloží návrh nominace svých kandidátů, popřípadě návrh na jejich odvolání; důvodem odvolání z funkce člena Rady je, mimo jiné, ukončení pracovního/služebního poměru.

(5) Místopředsedu Rady jmenuje a odvolává předseda Rady po projednání v Radě. Jeden místopředseda Rady je z řad zástupců veřejné správy a druhý z řad zástupců

národnostních menšin.

- (6) Členství v Radě zanikne odstoupením člena nebo jeho úmrtím. Bezprostředně po odstoupení o tom předseda Rady informuje instituci, která odstoupícího člena nominovala, a zároveň v souladu s odstavcem 4 písm. a) až f) vyzve příslušnou instituci k předložení návrhu kandidáta na jmenování členem Rady na uvolněný post.
- (7) Funkční období člena Rady, který v Radě zastupuje
 - a) národnostní menšinu [čl. 3 odst. 2 písm. a)], je čtyřleté; tento člen Rady po skončení funkčního období vykonává funkci člena Rady až do té doby, než je jmenován jeho nástupce,
 - b) odbornou veřejnost [čl. 3 odst. 2 písm. b) bod (viii)], je čtyřleté; po skončení funkčního období vykonává tento člen Rady funkci člena Rady až do té doby, než je jmenován jeho nástupce.

Článek 4

Předseda Rady

- (1) Předseda Rady stojí v čele Rady a odpovídá vládě za její činnost.
- (2) Předseda Rady svolává a řídí jednání Rady. Zasedání Rady se konají za přítomnosti předsedy Rady nejméně dvakrát ročně.
- (3) Předseda Rady dále zejména
 - a) řídí jednání Rady,
 - b) jmenuje místopředsedy Rady z řad členů Rady,
 - c) předkládá materiály Rady pro jednání schůze vlády,
 - d) podepisuje stanoviska, doporučení a další materiály Rady,
 - e) předkládá členům Rady ke schválení plán práce Rady a k projednání návrhy materiálů Rady,
 - f) jmenuje a odvolává předsedy, místopředsedy a členy výborů, a vedoucí a členy pracovních skupin,
 - g) rozhoduje o pozvání hostů na jednání Rady,
 - h) uděluje souhlas k přizvání expertů jako stálých spolupracovníků výborů Rady a pracovních skupin Rady.
- (4) Po dobu nepřítomnosti předsedy Rady nebo z jeho pověření zastupuje předsedu v plném rozsahu jím pověřený místopředseda Rady nebo jiný člen Rady.

Článek 5

Členové Rady

- (1) Členové Rady jsou povinni účastnit se jednání Rady a schůzí či jednání výborů a pracovních skupin, do kterých jsou zařazeni.
- (2) Členové Rady mají právo předkládat Radě návrhy a účastnit se jakéhokoli jednání výborů a pracovních skupin Rady.
- (3) Členové Rady mají právo navrhnout doplnění programu jednání Rady.
- (4) Z důvodů hodných zvláštního zřetele může člen Rady uvedený v čl. 3 odst. 2 písm. b) mimořádně pověřit zastupováním na jednání Rady jiného zástupce téhož úřadu. Pověření sezasílá či předkládá tajemníkovi Rady před jednáním Rady.

Článek 6

Výbory Rady

- (1) Rada zřizuje a ruší podle potřeby stálé výbory. Rada může zřídit maximálně pět výborů. K práci ve výboru mohou být přizváni i externí spolupracovníci.
- (2) O zřízení, zrušení a složení výborů rozhoduje Rada na návrh předsedy Rady. Členství ve Výboru zaniká analogicky podle čl. 3 odst. 4 a 6 tohoto Statutu.
- (3) Za činnost výboru odpovídá jeho předseda.
- (4) Při plnění úkolů spolupracuje předseda výboru se sekretariátem Rady.
- (5) Výbory zejména
 - a) plní úkoly uložené Radou nebo předsedou Rady,
 - b) připravují podklady pro jednání Rady k dané problematice,
 - c) spolupracují s orgány samospráv na úrovni obcí, krajů, resp. hlavního města Prahy,
 - d) zpracovávají pro jednání Rady návrhy dílčích i systémových opatření v oblasti politiky státu vůči národnostním menšinám,
 - e) předkládají Radě stanoviska a návrhy usnesení k dané problematice.
- (6) Každý výbor má svůj statut, který schvaluje Rada. Ve statutu výboru je kromě jiného uvedeno, zda se jednání výboru řídí jednacím řádem Rady, nebo zda výbor jedná podle vlastního jednacího řádu.

Článek 6a

Komise pro hodnocení projektů

- (1) Rada zřizuje Komisi pro hodnocení projektů v rámci programu Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Výsledky projednání žádostí o dotaci, schválené Komisí, jsou podkladem pro vedoucího Úřadu vlády ČR k vydání individuálních rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- (2) Členy komise a předsedu komise jmenuje z řad odborníků z teorie i praxe a ze zástupců věcně příslušných orgánů veřejné správy předseda Rady. Komise má maximálně 11 členů, z nichž jeden je předsedou.
- (3) Jednacím řád komise schvaluje Rada.

Článek 7

Pracovní skupiny

- (1) Rada může podle potřeby zřizovat a rušit dočasné pracovní skupiny. Pracovní skupiny se na základě Radou určeného mandátu zabývají jednotlivými otázkami z oblasti působnosti Rady a připravují k nim podklady pro zasedání Rady. Pracovní skupiny jsou zřizovány na dobu, která zpravidla nepřesahuje dva roky. Rada může zřídit maximálně takový počet pracovních skupin, který spolu s počtem zřízených výborů nepřesáhne počet devíti. Pracovní skupiny nemají vlastní statut.
- (2) O zřízení, zrušení a složení pracovní skupiny rozhoduje Rada na návrh člena Rady, případně vedoucího sekretariátu Rady.
- (3) Členství v pracovní skupině zaniká analogicky podle čl. 3 odst. 4 a 6 tohoto Statutu.

Článek 8

Externí spolupráce

- (1) Rada může požádat o jednorázovou či dlouhodobou spolupráci zaměstnance státní správy či odborníky (dále jen „experti“), kteří svými znalostmi a zkušenostmi mohou napomoci při řešení příslušných úkolů.
- (2) Z rozhodnutí předsedy Rady se mohou experti zúčastnit jednání Rady jako hosté.

Článek 9

Sekretariát Rady

- (1) Činnost Rady, včetně činnosti jejích výborů i pracovních skupin, zabezpečuje sekretariát Rady, který je organizačním útvarem Úřadu vlády ČR.
- (2) Sekretariát zejména
 - a) vytváří návrhy celostátní koncepce a systému právních úprav v oboru práv příslušníků národnostních menšin,
 - b) zpracovává odborné podklady pro přípravu mezinárodních sdělení, stanovisek a zpráv o plnění mezinárodních závazků, jimiž je Česká republika vázána v oblasti národnostně menšinové politiky, které jsou prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí předávány diplomatickým misím České republiky,
 - c) monitoruje situaci v oblasti práv příslušníků národnostních menšin, zejména s ohledem na mezinárodní závazky,
 - d) administrativně a organizačně zabezpečuje činnost Rady, jejích výborů a dočasných pracovních skupin,
 - e) soustřeďuje a připravuje podklady a informace potřebné pro činnost Rady,
 - f) zpracovává odborné podklady pro jednání Rady na základě pokynů předsedy Rady,
 - g) aktualizuje zveřejňované informace o činnosti Rady a jejích členech,
 - h) spolupracuje s organizacemi příslušníků národnostních menšin.
- (3) Za plnění úkolů sekretariátu Rady odpovídá a činnost sekretariátu řídí jeho vedoucí, nebo pověřený zaměstnanec („dále jen vedoucí sekretariátu“). Vedoucí sekretariátu je tajemníkem Rady, účastní se zasedání Rady s hlasem poradníma může jí předkládat návrhy a vyjadřovat se k projednávaným věcem; k návrhu na zřízení nebo zrušení výboru nebo pracovní skupiny se vyjadřuje vždy. Stejná oprávnění má i vedoucí pracovník organizačního útvaru, do kterého je sekretariát Rady zařazen.
- (4) Sekretariát zajišťuje zveřejňování vládou schválených souhrnných zpráv Rady o postavení národnostních menšin na území České republiky, aktualizované informace o Radě a o výstupech z její činnosti, včetně přehledu dotací poskytnutých ze státního rozpočtu na aktivity národnostních menšin za předešlý rozpočtový rok, na internetových stránkách Rady, serveru Úřadu vlády.

Článek 10

Náklady na činnost a odměny

- (1) Náklady na činnost Rady a jejích orgánů jsou hrazeny z rozpočtu Úřadu vlády ČR. Jednání Rady i jejích výborů a dočasných pracovních skupin se konají zpravidla v prostorech poskytnutých Úřadem vlády ČR.
- (2) Členové Rady mají nárok na úhradu prokazatelných cestovních nákladů vynaložených v souvislosti s jednáním Rady, výborů nebo dočasných pracovních skupin. Pracovní cesty schvaluje vedoucí sekretariátu Rady a vedoucí zaměstnanec (představený) oprávněný schvalovat cesty v souladu s předpisy Úřadu vlády ČR. Proplácení cestovních výdajů souvisejících s jednáním Rady a jejích orgánů se řídí předpisy Úřadu vlády.
- (3) Členové Rady nemají nárok na plat za výkon funkce člena Rady, výborů nebo dočasných pracovních skupin.
- (4) Odměna přísluší v souladu s platnými předpisy těm členům Rady, kteří nejsou zaměstnanci státní ani veřejné správy, za práci, kterou pro Radu prokazatelně vykonávají na objednávku (tedy jako službu) nebo na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr (například dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti) v souladu s předpisy Úřadu vlády ČR.

Článek 11

Jednací řád

- (1) Jednací řád Rady upravuje způsob jednání Rady a zpravidla i jednání jejích výborů a dočasných pracovních skupin. Jednací řád Rady, jeho změny a doplňky, schvaluje Rada.
- (2) Výbory Rady mohou mít samostatný jednací řád. Jednací řády výborů schvaluje Rada.
- (3) Pracovní skupiny jednají zpravidla neformálně a rozhodují konsensuálně. Pokud je potřeba, řídí se přiměřeně jednacím řádem Rady.

Článek 12

Závěrečná ustanovení

- (1) Tento statut, jednací řád Rady, i veškerá pravidla upravující činnost Rady, jejích výborů a dočasných pracovních skupin se vztahují přiměřeně i na spolupracovníky Rady.
- (2) Tento statut je přístupný veřejnosti na internetových stránkách Rady, serveru Úřadu vlády a v sídle Úřadu vlády. Na internetových stránkách Rady se zveřejňuje vždy úplné platné znění statutu.
- (3) Změny a doplňky tohoto statutu schvaluje vláda.
- (4) Tento statut nabývá účinnosti dnem 10. října 2001.